Sisäministeriö
Inrikesministeriet

Vastaus

24.9.2025

Lakivaliokunta
LaV@eduskunta.fi

VNS 6/2025 vp

Sisäministeriön vastaus lakivaliokunnalle

Asia

Lakivaliokunta on pyytänyt sisäministeriöltä vastausta valiokuntakuulemisessa 23.9.2025 esitettyihin kysymyksiin. Sisäministeriö vastaa seuraavaa.

Sisäisen turvallisuuden selonteon valmistelu käynnistyi vuoden 2024 kesällä. Valmistelun ajankohtaan vaikutti kahden muun turvallisuusselonteon, ulko- ja turvallisuuspoliittisen ja puolustusselonteon aikataulu, sillä kolmen turvallisuusselonteon on myös eduskunnan edellisiä selontekoja koskevissa mietinnöissä toivottu muodostavan kokonaisuus. Hallitusohjelmaan on niin ikään kirjattu oikeusministeriön valmisteluvastuulla oleva oikeudenhoidon selonteko, jonka aikataulusta ei kuitenkaan tuossa vaiheessa ollut vielä tarkempaa tietoa.

Jo valmistelun alkuvaiheessa linjattiin, että sisäisen turvallisuuden selonteko keskittyisi ulkoisen turvallisuusympäristön muutokseen ja sen aiheuttamiin vaikutuksiin sisäiselle turvallisuudelle. Painopistemäinen lähestymistapa vaikutti osaltaan rajaavasti siihen, missä laajuudessa oikeudenhoitoon liittyviä teemoja ja toimijoita selonteossa käsiteltiin. Etenkin ulkoisiin uhkiin liittyvät painopisteet, joita selonteossa on useita, edellyttävät pitkälti muita kuin rikosprosessuaalisia toimenpiteitä. Näitä kysymyksiä ajateltiin myös katettavan tarkemmin tulevassa oikeudenhoidon selonteossa.

Selonteon painopisteiden valinta vaikutti myös siinä kuvattuihin voimavaratarpeisiin. Niiden yksityiskohtaisemmassa kuvaamisessa ja täsmentämisessä keskityttiin sisäisen turvallisuuden operatiivisiin viranomaisiin. Tästä huolimatta selonteko sisältää koko rikosprosessiketjun toimintakyvystä huolehtimisen merkityksen mainiten rikosprosessin kehittämisen, rikosvastuun toteutumisen tehokkuuden, järjestäytyneen rikollisuuden torjunnan strategian ja toimenpideohjelman 2025–2030 sekä rikosoikeudenhoidon ketjuun kuuluvien oikeushallinnon viranomaisten sekä tuomioistuinlaitoksen toimintaedellytysten turvaamisen. Aiemmin mainittu oikeudenhoidon selonteko antaa mahdollisuuden yksilöidä ja täsmentää toimialan voimavaratarpeita.

Kirkkokatu 12, Helsinki
PL 26, 00023 Valtioneuvosto
Vaihde 0295 480 171 | kirjaamo.sm@gov.fi | www.intermin.fi

Selonteon sisältö tukee rikoksen uhrin oikeuksien toteutumista. Rikosprosessin tehostaminen sekä esitutkintaviranomaisten, oikeushallinnon viranomaisten ja tuomioistuinlaitoksen toimintakyvyn varmistaminen luovat osaltaan edellytyksiä lyhentää rikosprosessin kestoa ja nopeuttaa uhrin oikeuksien toteutumista.

Sisäministeriö toteaa kokoavasti selonteon sisällön ja kansalaisten valtiota sekä sen viranomaisia kohtaan tunteman luottamuksen olevan läpileikkaava teema selonteossa. Turvallisuusympäristön muutosten tunnistaminen ja niihin vastaaminen luovat perustan viranomaistoiminnalle, joka suojaa kansalaisia kaikissa olosuhteissa ja pystyy tuottamaan tehokkaan vasteen eriasteisten turvallisuusongelmien ratkaisemisessa. Kriittisen infrastruktuurin turvaaminen, yhteiskunnan suojaaminen vihamieliseltä informaatiovaikuttamiselta sekä henkeen, terveyteen ja omaisuuteen liittyvien oikeushyvien täysimääräinen toteutuminen edesauttavat ylläpitämään kansalaisten luottamusta valtioon ja sen viranomaisiin.

Erityisasiantuntija Eeva Koivunen

Poliisiylitarkastaja Sami Ryhänen

Jakelu Lakivaliokunta

Tiedoksi Sisäministeri Rantanen
Valtiosihteeri Tamminen
Erityisavustaja Kinnunen
Kansliapäällikkö Sarasmaa
Johdon sihteerit Landström, Söderman, Mäkiprosi
Osastopäällikkö Vuori
oikeus.sm@gov.fi